

Lovforslag nr. L 101, Fremsat den 5. december 2002 af miljøministeren (Hans Christian Schmidt)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om vandløb m.v.

§ 1

I lov om vandløb, jf. lovekendtgørelse nr. 632 af 23. juni 2001, som ændret ved § 39 i lov nr. 145 af 25. marts 2002, foretages følgende ændringer:

1. I § 2 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Loven finder desuden anvendelse på anlæg til indtagning og indpumpning samt videreledning af vand til bevanding af skelgrøfter i marsken ved Tønder, Sønderjyllands Amt.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

2. I § 7, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Sønderjyllands Amtsråd er vandløbsmyndighed for det område, der omfattes af vedtægten for Digelaget for Marsken ved Tønder.«

3. I § 12 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. For det område, der er nævnt i § 7, stk. 1, 2. pkt., skal regulativet endvidere indeholde bestemmelser om ret til at foretage indtagning og indpumpning samt videreledning af vand fra Vidå-systemet til de kanaler, der anvendes til bevanding af skelgrøfter.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

4. I § 22 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Spørgsmål om fordeling af udgifterne kan indbringes for vandløbsmyndigheden. I mangel af forlig kan spørgsmålet forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 53-55, 58 a-62, 66 og 67 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.«

5. I § 24 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Spørgsmål om fordeling af udgifterne kan indbringes for vandløbsmyndigheden. I mangel af forlig kan spørgsmålet forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 53-55, 58 a-62, 66 og 67 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.«

6. I § 31, stk. 2, indsættes som 2. og 3. pkt.:

»Vandløbsmyndighedens afgørelse om hel eller delvis afholdelse af udgifterne kan inden 4 uger efter, den er meddelt parterne, forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 53-55, 58 a-62, 66 og 67 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.«

7. Overskriften til kapitel 9 affattes således:

»Udpumpningsanlæg med digeanlæg til afvanding samt anlæg med digeanlæg til indtagning og indpumpning samt videreledning af vand til bevanding«.

8. I § 63 indsættes som 2. og 3. pkt.:

»Vandløbsmyndighedens afgørelse om det økonomiske spørgsmål kan inden 4 uger efter, den er meddelt parterne, forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 53-55, 58 a-62, 66 og 67 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.«

9. I § 73, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 51«: »samt for mangelfuld opfyldelse af forpligtelser med hensyn til vedligeholdelse af vandløb«.

10. Overskriften til kapitel 14 affattes således:

»Vandløbsmyndighedens forpligtelse i økonomiske spørgsmål«.

11. § 80, stk. 1, affattes således:

»§ 80. Vandløbsmyndighedens afgørelser, bortset fra afgørelser om erstatning og andre økonomiske spørgsmål, kan påklages til Skov- og Naturstyrelsen.«

12. I § 85, stk. 1, nr. 1, tilføjes efter »jf. § 12,«: »og bestemmelser om anlæggets benyttelse, herunder adgangsregler og ordensforskrifter i vedtægter, jf. § 40,«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2003.

Stk. 2. Følgende love ophæves:

- 1) lov om afvanding af marsken ved Tønder, jf. lovbekendtgørelse nr. 270 af 22. april 1988, som ændret ved § 11 i lov nr. 466 af 7. juni 2001, og

- 2) tillæg til lov om afvanding af marsken ved Tønder, jf. lovbekendtgørelse nr. 271 af 22. april 1988, som ændret ved § 12 i lov nr. 466 af 7. juni 2001.

Stk. 3. Regulativet af 13. oktober 1941 med senere tillæg vedrørende de under bestyrelse af Digelaget for Marsken ved Tønder værende anlæg bevarer sin gyldighed, indtil der i medfør af § 12 i lov om vandløb udarbejdes nyt regulativ. Vedtægten af 12. oktober 1956 med senere tillæg for Digelaget for Marsken ved Tønder bevarer sin gyldighed, indtil der i medfør af samme lovs § 40 udarbejdes ny vedtægt for digelaget. Overtrædelse af bestemmelser i regulativet eller i vedtægten straffes efter de hidtil gældende regler. De opgaver og beføjelser for staten, der er fastsat i regulativet og i vedtægten, varetages af Sønderjyllands Amtsråd.

Stk. 4. Afgørelser truffet efter de regler, der er nævnt i stk. 2 og 3, bevarer deres gyldighed, indtil der i medfør af lov om vandløb eller regler udstedt i medfør heraf træffes ny afgørelse. Overtrædelse af afgørelserne straffes efter de hidtil gældende regler.

Stk. 5. Sager, der er under behandling ved lovens ikrafttræden, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget er et led i opfølgningen af den redegørelse om beskyttelse og benyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken, som den daværende miljø- og energiminister i foråret 2000 afgav til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Desuden præciserer forslaget vandløbslovens regler om, at økonomiske spørgsmål kan indbringes for taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje. Disse præciseringer fremgår ikke tilstrækkeligt klart af lov nr. 466 af 7. juni 2001 om ophævelse af lov om landvæsensretter og om ændring af forskellige love som følge af nedlæggelse af landvæsensretterne (Overførsel af landvæsensretternes sager til andre myndigheder), jf. L 207, Folketingstidende 2000-01, till. A, spalte 6416.

Lovforslagets hovedformål er at modernisere vandløbslovgivningen i Tøndermarsken, så der som udgangspunkt kommer til at gælde de samme bestemmelser vedr. vandløb som i den øvrige del af landet. Dette sker ved, at myndighedsstrukturen ændres, og at vandløbsloven fremover tillige vil finde anvendelse på anlæg til indtagning og indpumpning samt videreledning af vand til bevanding af skelgrøfter i Tøndermarsken. De særlige afvandingslove for Tøndermarsken fra 1925 og 1938 ophæves og afløses af vandløbslovens almindelige regler, herunder reglerne om offentlige pumpelag. Forslaget indgår i regeringens handlingsplan for regelforenkling og administrative lettelser »En enklere offentlig sektor« (august 2002).

Forslaget indebærer bl.a.,

- at der opnås en forenkling af lovgivningen om vandløbsforholdene i Tøndermarsken,
- at myndighedsansvaret vedrørende vandløb samles hos Sønderjyllands Amtsråd. Herved opnås en klarere og mere entydig placering af myndighedsansvaret. Dette skaber bl. a. grundlag for et mere effektivt amtsligt tilsyn, og
- at der bliver en bedre sammenhæng med bestemmelserne om myndighedsansvar i loven om be-

skyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken. Dette gælder bl.a. spørgsmålet om tilvejebringelse af vandløbsregulativer og om amtets tilsyn.

Hele Tøndermarsken, bortset fra Margrethe Kog, er afvandet i henhold til lov nr. 137 af 18. april 1925 med senere ændringer, jf. lovekendtgørelse nr. 270 af 22. april 1988. Afvandingsloven blev senere suppleret med en tillægslov, lov nr. 52 af 10. marts 1938 med senere ændringer, jf. lovekendtgørelse nr. 271 af 22. april 1988.

Begge love blev ændret ved lov nr. 466 af 7. juni 2001 om ophævelse af lov om landvæsensretter mv. Herved overgik landvæsenskommissionens beføjelser til at træffe afgørelse om vandløbsforbindelser mv. til vandløbsmyndigheden med klageadgang til Skov- og Naturstyrelsen, medens landvæsenskommissionens beføjelser til at træffe afgørelse vedrørende udgiftsfordeling overgik til taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje.

Med hjemmel i tillægsloven fra 1938 er der fastsat nærmere bestemmelser i regulativ af 13. oktober 1941 med senere tillæg vedrørende de under bestyrelse af Digelaget for Marsken ved Tønder værende anlæg.

Afvandingen i Tøndermarsken gennemførtes efter vedtagelsen af afvandingsloven fra 1925 ved at bygge ådiger på begge sider af Vidåen og dens tilløb. Derved beskyttes de lavtliggende marskarealer mod oversvømmelser fra oplandet. I forbindelse med afvandingen blev det allerede dengang omfattende system af kanaler og skelgrøfter udbygget. Vandstanden reguleres ved hjælp af stemmewærker, pumpestationer og frisluser til Vidåen.

Alt efter funktion må der skelnes mellem grøfter og kanaler, der hele året har en afvandingsfunktion, grøfter og kanaler, der har en bevandingsfunktion om sommeren og en afvandingsfunktion om vinteren, samt grøfter og kanaler, der udelukkende har en bevandingsfunktion.

I sommerperioden foretages indpumpning af vand fra Vidåen, således at vandstanden i bevandingskanaler og skelgrøfter holdes konstant. Om vinteren fjer-

F. t. 1. vedr. vandløb m.v.

nes skodder i stemmeværker, så der er frit afløb for vand fra vandforsyningskanaler og skelgrøfter.

Bevandingen har til formål at hegne markerne og skaffe drikkevand til dyrene. De vandfyldte skelgrøfter er endvidere af stor betydning som levested for det vilde dyre- og planteliv.

Bevandingsretten er nærmere beskrevet i det ovennævnte regulativ. Regulativet indeholder en teknisk beskrivelse af de enkelte anlæg. Det indeholder endvidere en række almindelige bestemmelser, der supplerer de tekniske beskrivelser med beskrivelser af de fysiske forhold. Desuden giver regulativet forskrifter om digelagets drift af systemet, herunder om indpumpning af vand og regulering af skodder i bevandingssystemet.

Med lovforslaget opretholdes de gældende regulativbestemmelser om ret til at foretage indtagning og indpumpning af vand fra Vidå-systemet til de kanaler, der anvendes til bevanding af skelgrøfter. Forslaget indeholder desuden bestemmelse om, at regler herom skal være indeholdt i kommende vandløbsregulativer.

Drift og vedligeholdelse af diger samt afvandings- og bevandingsanlæg i Tøndermarsken varetages fra gammel tid af Digelaget for Marsken ved Tønder. Under digelaget hører mere end 10.000 ha marskjorder. Med hjemmel i afvandingslovene er der udarbejdet en vedtægt for digelaget. Den nuværende vedtægt er fra 1956 med senere tillæg.

For hver kog vælger jordejerne en bestyrelse for en 4-årig periode. Bestyrelsesformanden (kogsinspektøren) har ansvar for drift og vedligeholdelse af diger samt afvandings- og bevandingsanlæg i kogen. Digelagets bestyrelse består af 9 kogsinspektører samt en repræsentant for henholdsvis Sønderjyllands Amt, Tønder Kommune og Direktoratet for FødevarerErhverv.

Digelagets formand er digegreven, som har det overordnede ansvar og ansvaret for fællesanliggender vedrørende drift og vedligeholdelse af diger samt afvandings- og bevandingsanlæg.

Lovforslaget medfører ikke ændringer i digelagsbestyrelsens og kogsbestyrelsernes sammensætning og funktioner, bortset fra at Fødevarerministeriets repræsentant udtræder af digelagets bestyrelse. Det bemærkes, at digelagsbestyrelsens og kogsbestyrelsernes funktioner alene er af praktisk udførende karakter og ikke kan betragtes som egentlige myndighedsopgaver.

De opgaver, som Fødevarerministeriet, Direktoratet for FødevarerErhverv hidtil har haft ifølge afvandingslovene for Tøndermarsken vedr. udførelse af teknisk tilsyn med afvandings- og bevandingssystemet samt udarbejdelse og godkendelse af vandløbsregulativ,

overgår til Sønderjyllands Amtsråd. Amtsrådets vandløbstekniske og juridiske afgørelser vil fremover kunne påklages til Skov- og Naturstyrelsen.

Forslaget indebærer, at de særlige opgaver, som Kort- og Matrikelstyrelsen i medfør af tillægsloven har i forbindelse med udstykning mv., bortfalder.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med det samtidigt hermed fremsatte forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken.

2. Lovforslagets hovedindhold

Lovforslaget ophæver de hidtil gældende afvandingslove for Tøndermarsken fra 1925 og 1938 med senere ændringer, jf. lovbekendtgørelse nr. 270 af 22. april 1988, som ændret ved § 11 i lov nr. 466 af 7. juni 2001, samt lovbekendtgørelse nr. 271 af 22. april 1988, som ændret ved § 12 i lov nr. 466 af 7. juni 2001. De hidtidige afvandingslove foreslås erstattet af de almindelige regler i vandløbsloven. Regulering af afvandingsforholdene mv. i Tøndermarsken vil herefter navnlig ske efter reglerne i vandløbslovens kapitel 9 om offentlige pumpelag. Dette indebærer både en modernisering og en betydelig regelforenklung.

Den hidtidige ret til at foretage bevanding af skelgrøfter ved indtagning og indpumpning af vand fra Vidå-systemet forudsættes bevaret. Bestemmelserne om indholdet af vandløbsregulativer i vandløbslovens kapitel 5 foreslås derfor suppleret med en ny bestemmelse, der fastsætter, at vandløbsregulativer for vandløb i Tøndermarsken skal indeholde bestemmelser om retten hertil.

Lovforslaget indeholder overgangsbestemmelser, der sikrer, at det eksisterende vandløbsregulativ og den eksisterende digelagsvedtægt samt afgørelser efter de hidtil gældende bestemmelser bevarer deres gyldighed, indtil der udarbejdes nyt vandløbsregulativ eller ny digelagsvedtægt eller træffes nye afgørelser med hjemmel i vandløbsloven. Verserende sager skal færdigbehandles efter de hidtil gældende regler.

Lovforslaget indeholder desuden bestemmelser, der præciserer, at alle økonomiske spørgsmål efter vandløbsloven kan indbringes for taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje, jf. forslagens § 1, nr. 4-6, og nr. 8-11.

3. Administrative og økonomiske forhold

De opgaver, som Fødevarerministeriet, Direktoratet for FødevarerErhverv hidtil har haft ifølge afvandingslovene for Tøndermarsken vedr. udførelse af teknisk tilsyn med afvandings- og bevandingssystemet samt udarbejdelse og godkendelse af vandløbsregulativ, overgår til Sønderjyllands Amtsråd. Dette vil indebære

re en beskeden mindreudgift for staten i størrelsesordenen 50.000 kr. og en beskeden merudgift på ca. 40.000 kr. for Sønderjyllands Amt.

Bortfaldet af Kort- og Matrikelstyrelsens opgaver skønnes kun at have ringe økonomisk effekt.

Taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje vil få en begrænset forøgelse af sagsmængden. Dette vil kunne betyde en beskeden merudgift for staten til vederlag til taksationskommissionernes og overtaksationskommissionernes formænd og sekretærer.

Herudover skønnes lovforslaget ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser, hverken for staten, amter eller kommuner.

4. Miljømæssige konsekvenser

En samling af myndighedsbeføjelserne hos Sønderjyllands Amtsråd vil forbedre amtets muligheder for

at foretage et effektivt tilsyn vedr. den natur- og miljørelaterede arealanvendelseslovgivning i området samt give amtet muligheder for at foretage ændringer i de regulativmæssige bestemmelser vedrørende vandløbsforholdene, efterhånden som der opstår behov for det. Dette skønnes at ville indebære en styrkelse af natur- og miljøhensynene i administrationen af området.

5. Konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen af betydning	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Der overføres visse opgaver fra Fødevareministeriet til Sønderjyllands Amtsråd angående teknisk tilsyn og administration vedrørende kanaler og grøfter. Kort- og Matrikelstyrelsens særlige opgaver bortfalder	
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Bedre grundlag for at varetage natur- og miljøhensyn. Amtsrådets tilsynsmuligheder forbedres	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

7. Hørte myndigheder og organisationer

Et udkast til lovforslaget har været i høring hos følgende myndigheder og organisationer: Fødevareministeriet, Direktoratet for FødevareErhverv, Trafikministeriet, Kystdirektoratet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Finansministeriet, Justitsministeriet, Sønderjyllands Amt, Tønder Kommune, Højer Kommune, Aabenraa Kommune, Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Digelaget for Marsken ved

Tønder, Det rådgivende Udvalg for Tøndermarsken, Advokatrådet, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Botanisk Forening, Dansk Familielandbrug, Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, Kyst, Land og Fjord, Landboforeningerne, Landbrugets Rådgivningscenter, Landbruksraadet, Sønderjysk Familielandbrug og Sønderjysk Landboforening.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1**Til nr. 1*

Bestemmelsen udvider vandløbslovens anvendelsesområde til også at gælde de anlæg til indtagning og indpumpning samt videreudledning af vand til bevanding af skelgrøfter i Tøndermarsken, som er etableret i medfør af de gældende afvandingslove. Indtagning af vand foretages f. eks. i forbindelse med opstemninger.

Til nr. 2.

Bestemmelsen fastsætter, at Sønderjyllands Amtsråd er vandløbsmyndighed for de vandløb mv., som er omfattet af de gældende afvandingslove, og som fremover vil være amtsvandløb. Dette får bl. a. betydning for udarbejdelse af kommende vandløbsregulativ og digelagsvedtægt for området samt for tilsynsfunktionen.

Myndighedsstrukturen i de hidtidige afvandingslove for Tøndermarsken er bestemt af historiske forhold. Myndighedsbeføjelserne er delt mellem forskellige myndigheder og adskiller sig fra det, der gælder i den øvrige del af landet.

Tilsynsfunktionerne vedr. vandløbssystemet i Tøndermarsken er i øjeblikket delt mellem Sønderjyllands Amtsråd og Direktoratet for FødevarerErhverv. Amtsrådet har tilsynet med digelagets administration, og Direktoratet for FødevarerErhverv har det tekniske tilsyn med afvandings- og bevandingssystemet. Det vil være hensigtsmæssigt, at tilsynsfunktionerne samles hos amtsrådet for at få en klar ansvarsplacering. Amtsrådet har desuden tilsynet med overholdelse af reglerne efter loven om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken, reglerne i naturbeskyttelsesloven og den øvrige natur- og miljørelaterede arealanvendelseslovgivning. En samling af tilsynsbeføjelserne hos amtsrådet vil derfor være egnet til at styrke amtets samlede tilsynsarbejde.

Ifølge reglerne i afvandingslovene for Tøndermarsken og hidtidig praksis er udkast til ændringer af vandløbsregulativet blevet udarbejdet af rekvirenten, behandlet af landvæsenskommissionen og godkendt af Direktoratet for FødevarerErhverv. Efter vandløbsloven er det vandløbsmyndigheden, der udarbejder vandløbsregulativer og tillæg hertil samt vedtager disse. Vandløbsmyndigheden udarbejder ligeledes regulativtillæg om bevandingsforpligtelsen ifølge loven om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken. Forslaget om at anvende vandløbslovens regler om tilvejebringelse og vedtagelse af vandløbsregulativer i

Tøndermarsken vil således både medføre en harmonisering i forhold til vandløbslovgivningen for den øvrige del af landet og skabe sammenhæng i forhold til Tøndermarsksbeskyttelsesloven.

Det bemærkes, at forslaget ikke ændrer ved, at Den dansk-tyske Grænsevandløbskommission som hidtil er vandløbsmyndighed for grænsevandløbet med tilløb, jf. bekendtgørelse nr. 252 af 8. juni 1922 om en mellem Danmark og Tyskland afsluttet traktat angående ordning af de som følge af overgangen til Danmark af suveræniteten over Nordslesvig opståede spørgsmål.

Til nr. 3.

Det eksisterende vandløbsregulativ for Tøndermarsken indeholder med hjemmel i de gældende afvandingslove for Tøndermarsken en ret til bevanding af grøfterne i Tøndermarsken. Det er både i naturmæssig og i kulturhistorisk henseende vigtigt at bevare denne regulering. I forbindelse med en ophævelse af afvandingslovene for Tøndermarsken skal der derfor tilvejebringes et nyt hjemmelsgrundlag for retten til bevanding.

Forslaget til ny § 12, stk. 2, fastsætter, at kommende regulativer for vandløb i Tøndermarsken skal indeholde bestemmelser om retten til at foretage indtagning og indpumpning samt videreledning af vand fra Vidå-systemet til de kanaler, der anvendes til bevanding af skelgrøfter. Bestemmelsen skal i øvrigt ses i sammenhæng med bestemmelsen i § 24 i Tøndermarsksbeskyttelsesloven, der for visse dele af Tøndermarsken fastsætter en egentlig bevandingspligt.

Det har været overvejet, om man i stedet skulle foreslå en ordning, hvorefter retten til bevanding reguleres efter reglerne i vandforsyningsloven. Efter vandforsyningslovens system skal tilladelser til vandindvinding gives af amtsrådet for et bestemt tidsrum, maksimalt 30 år, og en tilladelse skal blandt andet angive indvindingens mængde. En anvendelse af vandforsyningslovens regelsystem er ikke velegnet i Tøndermarsken med de naturmæssige og kulturhistoriske interesser, der knytter sig til dette område. Her er tale om vandløb, der indgår i et sammenhængende afvandings- og bevandingssystem, hvilket er særegent for Tøndermarsken. Det gældende regulativ indeholder da også en detaljeret regulering af bevandingsretten, som træder i stedet for den regulering, der ville følge af konkrete tilladelser efter vandforsyningsloven.

Til nr. 4 og 5

Bestemmelserne er en præcisering af, at kompetencen til at træffe afgørelse om fordeling af udgifterne ved anlæg af nye vandløb, regulering af vandløb samt

sænkning af vandstanden i eller tørlægning af søer henlægges til taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje. Dette fremgår ikke tilstrækkeligt klart af lov nr. 466 af 7. juni 2001 om ophævelse af lov om landvæsensretter og om ændring af forskellige love som følge af nedlæggelse af landvæsensretterne (Overførsel af landvæsensretternes sager til andre myndigheder).

Sagerne indbringes for taksationsmyndighederne af vandløbsmyndigheden på begæring af den eller de berørte part(er). Det bemærkes, at vandløbsmyndigheden efter bestemmelsen i lovens § 74 forinden skal søge at tilvejebringe forlig.

Henvisningen i bestemmelserne til § 62 i lov om offentlige veje indebærer bl.a., at taksationsmyndighedernes udgifter ved behandling af sagerne afholdes af vandløbsmyndigheden - bortset fra vederlag til formænd og sekretærer, der afholdes af staten.

Til nr. 6

Bestemmelserne er en præcisering af, at afgørelser om økonomiske spørgsmål efter vandløbsloven kan indbringes for taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje. Om sagernes indbringelse for taksationsmyndighederne og om udgifterne ved behandlingen henvises til bemærkningerne ovenfor til nr. 4 og 5.

Til nr. 7

Den ændrede overskrift er en konsekvens af forslaget til ny § 2, stk. 2, og den foreslåede ændring af § 7, stk. 1, (jf. bemærkningerne ovenfor til nr. 1 og 2). Herefter vil anlæg - med tilhørende digeanlæg - til indtagning og indpumpning samt videreledning af vand fra Vidå-systemet til de kanaler, der anvendes til bevanding af skelgrøfter i Tøndermarsken, være omfattet af reglerne om offentlige pumpelag. Dette indebærer bl.a., at eventuelle fremtidige ændringer i den partsfordeling, der gælder for digelaget, skal fastsættes efter det såkaldte »nytteprincip«, jf. vandløbslovens § 24, stk. 1. I mangel af forlig kan amtsrådets afgørelse herom indbringes for taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje, jf. lovens § 41.

Det bemærkes, at amtsrådets kompetence efter lovens § 40 til at udfærdige vedtægter for offentlige pumpelag ikke kun gælder i forbindelse med oprettelse af nye pumpelag men også ved revision af vedtægter for eksisterende pumpelag.

Til nr. 8

Der henvises til bemærkningerne ovenfor til nr. 6.

Til nr. 9

Bestemmelsen er en præcisering af, at også sager om erstatning for mangelfuld opfyldelse af forpligtelser med hensyn til vedligeholdelse af vandløb kan indbringes for taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje. Sagerne indbringes for taksationskommissionen af den erstatningssøgende, jf. lovens § 73, stk. 2.

Taksationsmyndighedernes udgifter ved sagens behandling, bortset fra vederlag til formand og sekretær, afholdes forskudsvis af vandløbsmyndigheden, jf. vandløbslovens § 73, stk. 3. I forbindelse med sagens afgørelse kan taksationsmyndighederne pålægge en part at betale sagsomkostninger til en anden part samt pålægge en part helt eller delvis at refundere vandløbsmyndighedens forskudsvis udgifter, jf. § 67 a, stk. 4 og 5, i lov om offentlige veje.

Det bemærkes, at forslaget om, at disse sager kan indbringes for taksationsmyndighederne, ikke er til hinder for, at parterne i stedet indbringer sagen direkte for domstolene, hvis de er enige herom. Dette svarer til, hvad der gælder for de øvrige sager om erstatning, der er omfattet af vandløbslovens § 73.

Til nr. 10

Den nuværende overskrift til kapitel 14 er ikke fuldt ud dækkende for det indhold, bestemmelsen i dette kapitel har med de ændringer, der fulgte af lov nr. 466 af 7. juni 2001 om ophævelse af lov om landvæsensretter mv., samt de ændringer, der foreslås i § 1, nr. 4-6 og nr. 8-9 i dette lovforslag.

Til nr. 11

Bestemmelsen, der er en konsekvensændring som følge af de ændringer, der fulgte af lov nr. 466 af 7. juni 2001 om ophævelse af lov om landvæsensretter mv., samt de ændringer, der foreslås i § 1, nr. 4-6 og nr. 8-9 i dette lovforslag, præciserer, at kun vandløbsmyndighedens afgørelser om vandløbstekniske og juridiske spørgsmål kan påklages til Skov- og Naturstyrelsen. Afgørelser om økonomiske spørgsmål kan i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i loven indbringes for taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje.

Til nr. 12

Digelagsvedtægten for Tøndermarsken indeholder en del bestemmelser om anlæggets benyttelse mv., herunder adgangsregler og ordensforskrifter. Overtrædelse af disse bestemmelser straffes efter tillægslovens § 8 med bøde. Forslaget indebærer, at denne straff hjemmel også gælder i forbindelse med udarbejdelse af fremtidige digelagsvedtægter.

Til § 2

Det foreslås i stk. 1, at loven træder i kraft den 1. juli 2003 samtidig med lov om ændring af lov om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken.

Bestemmelsen i stk. 2 ophæver de hidtil gældende afvandingslove for Tøndermarsken fra 1925 og 1938 med senere ændringer. Afvandingslovene foreslås som nævnt foran under de almindelige bemærkninger erstattet af de almindelige regler i vandløbsloven. Reguleringen af vandløbsforholdene i Tøndermarsken vil herefter navnlig ske efter reglerne i vandløbslovens kapitel 5 om vandløbsregulativer og kapitel 9 om offentlige pumpelag.

Stk. 3 indeholder overgangsbestemmelser, der sikrer, at det eksisterende vandløbsregulativ og den eksisterende digelagsvedtægt bevarer deres gyldighed, indtil der udarbejdes nyt vandløbsregulativ eller ny digelagsvedtægt (eller tillæg hertil) med hjemmel i vandløbsloven, dog med de ændrede kompetenceregler, der fremgår af forslågets § 1, nr. 2, og § 2, stk. 3, sidste pkt. Det forudsættes, at Sønderjyllands Amtsråd forhandler eventuelle ændringer af regulativet og digelagsvedtægten med digelagets bestyrelse.

Det foreslås i sidste pkt., at de opgaver og beføjelser for staten, dvs. Direktoratet for FødevareErhverv og Kort- og Matrikelstyrelsen, som er fastsat i regulativet og i vedtægten, fremover varetages af Sønderjyllands Amtsråd. Amtsrådets vandløbstekniske og juridiske afgørelser vil i lighed med andre tilsvarende afgørelser efter vandløbsloven kunne påklages til Skov- og Naturstyrelsen.

Det gældende regulativ indeholder ud over de bestemmelser, som vandløbsregulativer ifølge vandløbsloven skal indeholde, tillige bestemmelser om ret til bevanding af grøfterne i Tøndermarsken. Digelagsvedtægten indeholder bl.a. regler om drift og vedligeholdelse af diger samt afvandings- og bevandingsanlæg og regler om digelagsbestyrelsens og kogsbestyrelsernes sammensætning og funktioner.

Afgørelser efter de hidtil gældende bestemmelser opretholdes ligeledes, indtil der træffes nye afgørelser, jf. stk. 4.

Med stk. 5 sikres, at verserende sager færdigbehandles efter de hidtil gældende regler, herunder i det hidtil gældende myndighedssystem.

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om vandløb, jf. lovbekendtgørelse nr. 632 af 23. juni 2001, som ændret ved § 39 i lov nr. 145 af 25. marts 2002, foretages følgende ændringer:

§ 2. ---

Stk. 2. ---

1. I § 2 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Loven finder desuden anvendelse på anlæg til indtagning og indpumpning samt videreledning af vand til bevanding af skelgrøfter i marsken ved Tønder, Sønderjyllands Amt.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

Stk. 3. Loven omfatter endvidere diger, sluser, broer og andre anlæg i og ved vandløb.

§ 7. Amtsrådet er vandløbsmyndighed for amtsvandløb og for offentlige pumpelag, jf. kapitel 9.

2. I § 7, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Sønderjyllands Amtsråd er vandløbsmyndighed for det område, der omfattes af vedtægten for Digelaget for Marsken ved Tønder.«

§ 12. ---

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at regulativerne skal indeholde bestemmelser om andre forhold.

3. I § 12 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. For det område, der er nævnt i § 7, stk. 1, 2. pkt., skal regulativet endvidere indeholde bestemmelser om ret til at foretage indtagning og indpumpning samt videreledning af vand fra Vidå-systemet til de kanaler, der anvendes til bevanding af skelgrøfter.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 22. ---

4. I § 22 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Spørgsmål om fordeling af udgifterne kan indbringes for vandløbsmyndigheden. I mangel af forlig kan spørgsmålet om fordeling af udgifterne forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 53-55, 58 a-62 og 67 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.«

§ 24. ---

5. I § 24 indsættes som *stk. 3*:*Stk. 2.* ---

»*Stk. 3.* Spørgsmål om fordeling af udgifterne kan indbringes for vandløbsmyndigheden. I mangel af forlig kan spørgsmålet om fordeling af udgifterne forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 53-55, 58 a-62 og 67 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.«

§ 31. ---

Stk. 2. Det kan pålægges pumpelag og landvindingslag helt eller delvis at afholde udgifterne til vedligeholdelse af vandløb under laget og at foretage vedligeholdelsen.

6. I § 31, *stk. 2*, indsættes som 2. pkt.:

»Vandløbsmyndighedens afgørelse om hel eller delvis afholdelse af udgifterne kan inden 4 uger efter, den er meddelt parterne, forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 53-55, 58 a-62 og 67 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.«

Kapitel 9

Udpumpningsanlæg med digeanlæg til afvanding

7. Overskriften til kapitel 9 affattes således:

»Udpumpningsanlæg med digeanlæg til afvanding samt anlæg med digeanlæg til indtagning og samt videreledning af vand til bevanding«.

Gældende formulering

§ 63. Vandløbsmyndigheden kan godkende, at en person, der ikke har deltaget i en foranstaltning efter loven, benytter foranstaltningen mod at betale en del af anlægsudgifterne og deltage i den fremtidige vedligeholdelsesudgift samt erstatte det tab, som benyttelsen medfører.

§ 73. Taksationsmyndighederne efter §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje fastsætter erstatning efter § 23, § 28, § 37, stk. 4, § 38, jf. § 45, § 45 og § 51. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne gælder § 67 a i lov om offentlige veje.

Kapitel 14

Afgørelse af andre økonomiske spørgsmål

§ 80. Vandløbsmyndighedens afgørelser kan påklages til Skov- og Naturstyrelsen, jf. dog §§ 67 og 68.

§ 85. Med mindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der:

- 1) overtræder § 3, stk. 3, § 4, stk. 1 og 2, §§ 5, 6, 17, 18 og 21, § 27, stk. 1, 3 og 4, §§ 38, 47, 48 og 69 samt bestemmelser i regulativer, jf. § 12,

Lovforslaget

8. I § 63 indsættes som 2. pkt.:

»Vandløbsmyndighedens afgørelse om det økonomiske spørgsmål kan inden 4 uger efter, den er meddelt parterne, forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 53-55, 58 a-62 og 67 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.«

9. I § 73, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 51«: »samt for manglende opfyldelse af forpligtelser med hensyn til vedligeholdelse af vandløb«.

10. Overskriften til kapitel 14 affattes således:

»Vandløbsmyndighedens forpligtelser i økonomiske spørgsmål«.

11. § 80, stk. 1, affattes således:

»§ 80. Vandløbsmyndighedens afgørelser, bortset fra afgørelser om erstatning og andre økonomiske spørgsmål, kan påklages til Skov- og Naturstyrelsen.«

12. I § 85, stk. 1, nr. 1, tilføjes efter »jf. § 12,«: »og bestemmelser om anlæggets benyttelse, herunder adgangsregler og ordensforskrifter i vedtægter, jf. § 40,«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2003.

Stk. 2. Følgende love ophæves:

- 1) lov om afvanding af marsken ved Tønder, jf. lovbekendtgørelse nr. 270 af 22. april 1988, som ændret ved § 11 i lov nr. 466 af 7. juni 2001, og

*Gældende formulering**Lovforslaget*

- 2) tillæg til lov om afvanding af marsken ved Tønder, jf. lovbekendtgørelse nr. 271 af 22. april 1988, som ændret ved § 12 i lov nr. 466 af 7. juni 2001.

Stk. 3. Regulativet af 13. oktober 1941 med senere tillæg vedrørende de under bestyrelse af Digelaget for Marsken ved Tønder værende anlæg bevarer sin gyldighed, indtil der i medfør af § 12 i lov om vandløb udarbejdes nyt regulativ. Vedtægten af 12. oktober 1956 med senere tillæg for Digelaget for Marsken ved Tønder bevarer sin gyldighed, indtil der i medfør af samme lovs § 40 udarbejdes ny vedtægt for digelaget. Overtrædelse af bestemmelser i regulativet eller i vedtægten straffes efter de hidtil gældende regler. De opgaver og beføjelser for staten, der er fastsat i regulativet og vedtægten, varetages af Sønderjyllands Amdsråd.

Stk. 4. Afgørelser truffet efter de regler, der er nævnt i stk. 2 og 3, bevarer deres gyldighed, indtil der i medfør af lov om vandløb eller regler udstedt i medfør heraf træffes ny afgørelse. Overtrædelse af afgørelserne straffes efter de hidtil gældende regler.

Stk. 5. Sager, der er under behandling ved lovens ikrafttræden, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler.

Til lovforslag nr. L 101. Skriftlig fremsættelse (5. december 2002)

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om vandløb m.v.

(Lovforslag nr. L 101).

I 1930'erne gennemførtes en stor afvanding i Tøndermarsken med hjemmel i afvandingsloven fra 1925. Samtidig med afvandingen blev det allerede dengang omfattende bevandingssystem udbygget med det formål at overflødiggøre hegning og sørge for drikkevand til de enkelte fener. Bevandingssystemet giver marsken det karakteristiske udseende med smalle, aflange fener adskilt af grøfter, samtidig med at det er af stor betydning for bevaring af det vilde plante- og dyreliv. Der er tale om et sammenhængende afvandings- og bevandingssystem, som er særegent for Tøndermarsken.

Myndighedsstrukturen ifølge afvandingsloven og tillægsloven fra 1938, der er delt mellem staten og Sønderjyllands Amt, er usammenhængende og efterlader tvivl om, hvordan kompetencefordelingen er mellem myndighederne. Lovforslaget tager sigte på at forenkle myndighedsstrukturen. Forslaget indgår i regeringens

handlingsplan for regelforenkling og administrative lettelser.

I 2000 fremlagde Miljøministeriet en redegørelse om beskyttelse og benyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken. Redegørelsen indeholder en række anbefalinger, bl.a. at vandløbsloven afløser afvandingslovene, således at der i Tøndermarsken gælder de samme regler vedr. vandløb som i det øvrige land.

Forslaget indebærer, at der opnås en forenkling af lovgivningen om vandløbsforholdene i Tøndermarsken, at myndighedsansvaret vedrørende vandløb samles hos Sønderjyllands Amtsråd, og at der sker en harmonisering af myndighedsstrukturen i forhold til de regler om vandløb, der gælder i vandløbsloven, Tøndermarskbeskyttelsesloven og naturbeskyttelsesloven. Regeringen skønner, at der herved bliver tilvejebragt et bedre grundlag for amtsrådet for at varetage natur- og miljøhensyn.

Lovforslaget indeholder desuden bestemmelser, der præciserer vandløbslovens regler om, at økonomiske spørgsmål kan indbringes for taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje.

Idet der i øvrigt henvises til lovforslaget med bemærkninger, skal jeg anbefale forslaget til Folketingets velvillige behandling.